

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne peti-vrate 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se svoje frankirajo. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Opraviništvo, na katero naj se blagovoljivo pošiljajo naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Vabilo na naročbo.

S koncem tega meseca stopi „Slovenski Narod“, jedini slovenski dnevnik, v najstarejšo leto svojega izhajanja. Prosimo vse dosedanje naročnike, da, čem prej morejo, ponovno naročnino, pa da nam še družih, novih naročnikov pridobé. Slovensko novinarstvo je eden najvažnejših faktorjev našega boja za narodnost in svobodo, zato je treba, da ga podpira vsak narodnjak, materijalno in duševno.

„Slov. Narod“ velja:

Za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za vse leto	13 gld.	— kr.
Za pol leta	6 „	50 „
Za četrt leta	3 „	30 „
Za en mesec	1 „	10 „

Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. na mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Za vse leto	16 gld.	— kr.
Za pol leta	8 „	— „
Za četrt leta	4 „	— „
Za en mesec	1 „	40 „

Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer:

Za Ljubljano za četrt leta	2 gld. 50 kr.
Po pošti prejemati	3 „ — „

Administracija „Slov. Naroda“.

Telegrami.

Belgrad 27. decembra. („Politische Corr.“) Avstrijski zastopnik knez Vrede je na ukaz avstrijske vlade uže naprej protestiral zoper kako akcijo Srbije, ki bi utegnila dotikati se avstrijskih interesov, to je akcije v Bosni ali Hercegovini. Srbska vlada je formalno rekla, da ima zapovednik drinske vojske ukaz ne ofenzivno delovati proti Bosni.

Cetinje 26. decembra. Včeraj so udarili Črnogorci na turško vojsko, ki je bila utrjena mej Bojano in Ulčinjem, razbili so jo, ujeli mnogo Turkov, zaplenili polno živeža in streliva ter dve zastavi. V ulčinjskem morskem pristanišču so Črnogorci s kanoni zapalili in požgali dve turški ladiji in z ladije vzeli turško zastavo.

Belgrad 25. decembra. Včeraj ob dveh po polu dne so Srbi po osemurnem hudem boju vzeli Ak-Palanko. Pri tem se priplenili tri Krupove kanone, ravno tako dosti živeža in streliva.

Bombardiranje Niša se je v navzočnosti kneževoj začelo. — Polkovnik Horvatovič se

je v soteski sv. Nikola z Rusi združil. Pri Pirotu se je boj začel.

Kuršumlje, katero so Srbi vzeli, brnilo je 400 nizamov in 2000 Arnavtov in bašibozukov. Boj je bil večkrat mož zoper moža, nazadnje so Turki v neredu raz šance bežali, pustili konje, orožje in strelivo. Srbi so našli 100 turških ubitih na mestu.

London 26. decembra. „Daily Telegraph“ poroča iz Šipke: Ahmet-Ejub maršira proti Sofiji. — „Daily News“ poroča od Erzeruma 25. decembra: Rusi to mesto vedno ožje in ožje oklepajo in pričakujejo se ostri boji.

Peterburg 26. decembra: Kakor poroča nemški poslanik knez Reuss iz Carigrada v Bogot, prišli so ruski ujetniki, polkovnik Klevesal in več oficirjev v Carigrad.

Vojska.

Poleg lepих vojnih uspehov, katere žanjejo Srbi, poročajo tudi vrli slovanski naši bratje Črnogorci sijajno, njih vredno zmago. Razbili so ne le zašancan turški tabor, temuč tudi, kot boritelji na suhem, dve turški ladiji v dno morja prostrelili! To so uspehi, ki zaslužijo in imajo občudovanje vsega pravičnega sveta!

Ruska velika vojska v Bulgariji pa bode zdaj po zimi velike težave imela z dovažanjem živeža iz Rumunije. Led, katerega Dunav vali po sebi, prodril je uže ruski most pri Braili, prodere ga tudi lahko pri Zimnici in Nikopolji. To se ve, da so se Rusi gotovo uže pred ledom preskrbeli, kolikor se je dalo, in da bodo tudi zdaj z vodnim elementom bratje borili se. Ali težave so za sveto rusko vojsko vendar silovite, zato zasluže naših slavjanskih bratov še večje in občudovanja vrednejše.

Avstrijsko častnikarsko Nemštvo in fabula o ranjenem levu.

Nemec je kot pesnik ali učenjak prav ljubeznjiv človek. On se tudi močno trudi, biti objektivnim in kot pesnik je ljub voditelj v svitlo kraje idealov; ali navadne mere Nemec, ali pisatelj dnevne zgodovine, to je avstrijsko-nemški častnikar, je vse drugo, nego objektivni, ali zagovornik kake lepe ideje, najmanj pa je nesebičen. Sovraštvo do kakega drugega plemena mu je močno lastno. Berimo n. pr. vse narode z enako ljubeznijo objemajočega Nemca Herderja in berimo kak nemšk časopis, ki piše o nemško-francoske vojski in videli bomo, da je vse lepo pisarenje nemških ženijev bob ob steno. V literaturi nahajamo res demokratičen princip zastopan in v praktičnem življenju naših nemških častnikov vlada egoizem, absolutizem. Z

navdušenjem bode takov Nemec prelepe besede Schillerjevega Tella deklamoval in v teoriji tako vse trinoštvo na svetu, kakor Tell Gesslerja, „postreljal“ in v dejanji je vsak trenotek pripravljen, turškemu trinoštvo v ditirambah slavo peti. Nij še dolgo, ko so Magjari nemške uradnike iz dežele izpodili, ki kot uradniki niso deželnega jezika znali. Kak krik zadonel je tedaj po nemškem časopistvu! Lessinga stavljajo, in to pravom, Nemci na prvo mesto in posebno zaradi tega, ker je francoskemu tujemu življu mej Nemci nit življenja odrezal. Če to kak slovanski pisatelj storiti vkanjuje glede nemščine, joj krika po nemškem rajhu! Ko so Nemci Elsass-Lothringen, naslanjaje se na svoj merodajen mejnaroden princip: „moč je pravo“, Francozom vzeli, bilo jim je to vse v redu, pravično in lepo; če Rusi pod turškim trinoštvom zdihujejo Slovane rešiti hote, vpije naš častniški Nemec „dur-akorde“ o ropu, tatvini, o barbarstvu etc.

Nemški omikanec novinar jako dobro ve, da na torišču mejnarodnega življenja moralni principi prav malo veljajo; on ve, da tam le dejanje, „fait accompli“ velja; ali se je to dejanje po gladkejši poštenej poti doseglo, kdo (žalibog) po tem vpraša v zgodovini narodov, kjer geslo velja: z vsemi sredstvi! In vendar naš takšen Nemec v vseh modulacijah prežvekuje fabulo o ranjenem levu — Turku, katerega se „perfidno“ še Srbi lote. Če bi novinarski mož malo nemško zgodovino poznal, videl bi na vsakej strani te zgodovine enake prikazni in največja zgodovinska imena te nemške zgodovine imajo zapisati take „perfidne“ čine v svojo glavno knjigo. Ta Nemec naš je nekdanj jako ljuto na Italijana pljuval, ker je ravno tedaj, ko je Avstrija imela s Prusi opraviti, res zavratno prišla našo državo; on bi bil to prav korektno izpoznal, ko bi bila avstrijska naloga v rokah Francoške. Le malemu, še mlademu rodu srbskemu se v zlo števa, da priliko porabi, raztrgati jarem sužnosti za vselej; njemu se „perfidnost“ oponaša, kojega vsa dozdanja zgodovina je le boj za osvobojenje iz turške krute pesti! Nemška novinarska objektivnost, nemška ta časopisja praksa je to! Srbi so perfidno pogodbo prelomili, pravijo ti avstrijski Nemci v svojih novinah. Ovbe! Kolikokrat se pripeti, da ropar se silo od človeka to in ono pridobi, — ali pa je kontrakt ta veljaven! In kaj drugega nego roparji so bili Turki, podjarmčiji slovanska tla na jugu! Vzemimo prvo nemško nastopanje v Evropi. Rimljani so Nemce podjarmili in Nemci so se počasi osvobodili. Rimljani so bili tedaj omehkuženi, kakor Turki, bilo pa je rimljansko gospodstvo nad Nemci jako kultivirano, kar najbesnejši Nemec o Turcih ne more reči, in

vendar vsak nemški zgodovinar osvoboditelju Nemcev izpod rimljanske sile slav o, in še kako, poje; Hermanu se postavljajo spominki! Zakaj ne bi veljalo jednako glede Slovanov in Turkov! Zakaj ne? Objektivni Nemci reči opazujejo in njih objektivnost je tudi jako moralična, če gre nam Slovanom dati brco! Nemcu, ki je mej haleluja-petjem sankciniral vzetje Elsass-Lothringen, ta morala najmanj pristuje; njemu ne, kojega glavno vodilo je bilo in je, Slovane razkosati, razjediniti in vladati. (Poglej našo staro in srednjeveško slovansko zgodovino!)

Ne vem koliko količjak pametno mislečih ljudi bi, objektivno reči doli na jugu motrečih, reklo, da je brezvspešno za Srbe zdaj po padu Osmana Turke prijeti, vsak bo rekel: če ti niso celo brez možjan, bodo udarili. No, če je vseh, kaj drugega neki hoče narod kak v kacam boji! — Veliko stavlja narod v vojsko: življenje najboljše svoje generacije, na več let dobro gmetno stanje, tisoč in tisoč polomljenih src; ali vse to nič ni vredno bilo v lanskem boji Srbov s Turci!? Velja le nemška kri kaj, slovanska ničesar! Ali bi mi Slovani morali biti brez jeze? Kdo vas novinarskih Nemcev, ki zdaj na Srbe gnoj mečete, bi v stanji Srbov, v alternativni tej tako argumentiral, kakor vi argumentirate v fabuli o ranjenem levu! Tudi vaš kozmopolitični Herder ne tako!

Vi nemški časnikarji radi pravite, da je časopisstvo šesta velesila v državi; dosti ste ponosni na to, da javno mnenje kujete. Časnikarji so juristi javnega prava. Srbi po vseh načelih mejnarodnega prava hodijo v boj. Kako interpretirate to mejnarodno pravo, vi nemški pravdniki, vi tolmači tega prava! Prav slabo razumejete svoj posel in javno mnenje po vas ne bo ravno mirno misleče do družih nas. Sovraštvo, ki v vaših prsih žgè, polastilo se bode tudi čitajočega občinstva in potem se še enkrat čudujte, da Nemci in Slovani v Avstriji mirno mej sabo ne žive.

S—c.

O naše avstrijske svobodi

je v državnem zboru moravski Čeh, dr. Kusý, tako govoril:

„Visoka zbornica! Da je treba stanje na polji sedanjega društvenega in zborovanjskega prava ter pravne razmere javnih tiskovin popolnem prenoviti, pripoznala je visoka zbornica že sama, davši odseku nalog, da dotično postavodajstvo pregleda, in ker je načrt postav, kateri mnogo predružačuje sedaj veljavni tiskovni zakon, in katerega je izdelal odsek po nekoliko izpolnivši svoj nalog, sprejet bil z veliko večino.

Ako se vendar usojam v zvezi z nekaterimi drugovi staviti predlog, da visoka zbornica izvoli ponašanje visoke vlade in njenih organov pri izvrševanju omenjenih pravic, katere svobodno izrekanje misli zagotavljajo, preiskati, ne storim baš tega, uvažujoč, da omenjena novela tiskovnega zakona, katero je sklenil državni zbor, čaka še rešitve gospodske zbornice ter ima valjda še dolgo pot do svoje potrditve, ter da niso delovanja odseka do slej prišla v obče do nobednega rezultata, nego to predlažem za to, ker vem, da niso le gole besede sklenenega in potrjenega zakona, katere mogo utemeljivati in utrjevati konstitucionalne svobodnosti, nego je uporaba, kako namreč vlada in nje organi izvršujejo obstoječe zakone.

Kakor znano, so dežele, osobito domovina

konstitucionalizma, kjer so ustavne temeljne pravice manje upisane in uknjižene, kakor pri nas, ali vendar se svoboden razgovor javnih zadev v društvih, zborih in po tisku kot nekaj, kar je ob sebi umevno, ceni in goji, kajti svobodno izražanje javnih misli imajo za vzduh, brez katerega konstitucionalno življenje nema vspeha. Ondi nema jedino vladujoča stranka pravice, svobodno svoje mnenje izpovedati, a ima jo tudi v istej meri proti vladi se boreča opozicija. In zares, če bi to pravico imela samo vladujoča, a ne tudi z njo se boreča stranka, ne bilo bi v obče nobedne pravice, kajti tudi v absolutnej državi mogo vladujoči krogi govoriti in pisati, kar hte. Opozicija se mora tudi prosto gibati, ako hte govoriti o svobodnem državnem življenji.

Jaz pak trdim, da pri nas opozicija nema te svobode, jaz trdim, da sedanja vlada in nje organi ustavne temeljne pravice tiskovne svobode, društvene in zborovanjske svobode, v kolikor jih hče rabiti opozicija, brez ozira zametujó in z nogami teptajo. To tudi soglasno trdi vsa opozicija in jaz pozivljam visoko vlado, da mi samo jednega jedinega neodvisnega moža pokaže, kateri bi za njo pričal in izrekel, da omenjene konstitucionalne pravice imajo veljavo tudi za nasprotno stranko.

Visoka vlada tega storiti ne more, in v tem je gotovo važna obsodba. Kajti, ako se vlada sama hvali, ali ako jo hvalijo nje najintimnejši pristaši, vsa hvala nema mnogo vrednosti, konstitucionalna vlada ima si tudi pri svojih protivnikih pridobiti barem priznanje, da gleda na temeljne zakone države in jih tudi pusti gledati. Takovega priznanja pak sedanja vlada, ponavljam, ne najde pri nobednem opozicijsalcu, ker se temu dejanja glasno upirajo.

Ako se tedaj izmej opozicije parlamentu izjavi zahteva, da presodi tožbo o vlade in nje organov sistematičnem zatiranju pravic, katere so po temeljnih zakonih države zagotovljene, zdi se mi dovoljen razlog, da se ta zahteva kar uže naprej ne zavrne, ker je baš, kakor sem razložil, opozicija, proti katerej se more najboljše poskušati in se tudi poskuša pisani konstitucionalizem, v koliko ima resnice a v koliko neresnice v praktičnem življenji. A to presojevanje nij uže obsodba, in ako pritožbe opozicije niso utemeljene, je baš presojevanje teh pritožeb najbolj prilično, da se dokaže njih neistinitost ter da se jim zapró usta.

Zatorej upam, da bode vsakdo priznal moj predlog za pravičen in vreden, da se nanj jemlje ozir. Upam, da se proti njemu ne bodo skrivali za izgovor, ka so sedaj na dnevnem redu velika vprašanja življenja, katera obračajo nase vso pozornost, ka je baš sedaj treba skrbeti, kako bi se Avstro-Ogerska, odpovedna država, še za daljnih deset let združila, ka je reforma davkov v posvetovanji, ka se imajo colne zadeve urediti, ka je rešiti vprašanje ob 800.000 vojakih.

Baš nasprotno! Zdaj, ko se hoče pomnožiti strašen davek, podražiti najživejše potreščine življenja, vzdržavati težko vojaško breme, baš v takovem hipu ima se vendar vprašati, da-li je pravično, da vlada, katera valí vedno nova in nova bremena na široka pleča „miseræ contribuentis plebis“, katera izterjava nje denar do zadnjega bora

in nje kri do zadnje srage, da vlada ubogemu in mučenemu ljudstvu z vso silo maši usta, ako bi rado kaj zinilo, kar bi ne bilo v njeno hvalo.

Kdor pozná razmere, priznal bode, da niso prestopki razuzdanih tiskovin, niti ne državi nevarne tendence v društvih in zborovanjih, katere provocirajo pritisek vladnih organov, nego da se smeri na to, da se v obče vsak opozicijski prikaz zatre. Ne more se reči, opozicija v tiskovinah nij se naučila ničesa ter nij pozabila ničesa. (Veden nemir.)

Predsednik (prekine govorniku besedo): Pri takovem nemiru ne morem slišati gospoda govornika.

Dr. Kusý (nadaljujoč): Učeč se v šoli mnogoletnega progonstva naučili so se novinarji svoj glas krotiti in postopati previdno ter zadrževajoče. A to vladi ne zadoštuje, čim menj jo napadajo, tem poželjivejša in napadnejša je policija, in opozicija je v tiskovinah zaradi tega prispela do one točke, kjer mora v obče prenehati govoriti o notranjih zadevah, ako v obče želi, da pridejo listi čitateljem v roke.

Kadar bode enkrat kakov avstrijsk Louis Blanc pisal zgodovino sedanje vlade šestih ali sedmih let, desetih let se je tako nij nadejati, ne bo mogel se ogniti temu, da ne bi omenil trdega stanja tiskovne opozicije nasproti brezprimernemu tlačenju vlade, in on bode, hoteč razumeti in popisati duh te vlade in te dobe, sebe in svoje čitatelje poučil o tem, kaj se je vse pod to vlado konfisciralo, kaj se nij smelo pisati in o čem je bilo molčati. A tu bode on zopet moral priznavajoč zahvaliti se naši vladi na ljubavi, katero ona njemu, bodočemu zgodopiscu, dela v tem, da uže sedaj lajša njegovo delo, ker je zbrala vsa dela svoje nesvobode in jih izdala kot „Index articulorum prohibitorum“. To kazalo, katero izhaja pod naslovom „Verfügungen über Druckschriften“ ter je zelo razširjeno, pošilja se namreč vsem knjižnicam in uredništvom, so lična zbrana dela našega ministerstva — letošnji tekoči broj je uže presešel 500 ter bode kmalu prispel na 600, tako, da se more reči, da skoro vsak dan po dva časnika zapadeta konfiskaciji — in kadar bodo ministerstvu stavili kot harmoničnej skupini pozneje enkrat spominek, izvestno ne bodo pozabili pod temeljni kamen vzdati tudi ta zbrana dela ministerstva Lasser-Auersperg.

Ta zbrana dela so vrlo poučna. En sam pogled na katero koli stran zadostuje, da se vide svrhe in namere sedanje vlade, kakor v zrcalu, konči v toliko, ker je takoj razvidno, česa ta vlada trpeti nij mogla in o čem nij pustila ziniti nobedne besede.

Pogledimo n. pr. na prvi list teh „Verfügungen über Druckschriften“, tu pričinja kolo članek iz novine „Arbeiterfreund“, kateri je bil zaradi vsebine članka mej „socijalno-političnim razgledom“, ki se pričinja z besedami „Der Sturz des Ministeriums“ in končuje z besedami „was ihm gebührt“ v novini „Abtfrd.“ št. 24 od 23. dec. 1876 prepovedan, ker je bil izpoznan za krivega v §. 65. a k. z. označenega zločina kaljenja javnega miru; naslednji je članek novine „Slovenec“ od 23. dec. 1876 zaradi jednakega zločina; potem italijanske novine „Il Giovane“, zaradi članka ki govori o tiskovnej svobodi avstrijske, „La

stampa in Austria"; zločin je tudi kvalificiran po §. 65. a k. z.; zatem pride na vrsto češka knjižnica, ki je izšla v Melniku, pod naslovom „Verpšajn, list poplatni“ št. 6781 po §. 300 k. z., a potem takoj praška „Politik“ št. 356 od dne 26. dec. 1876 zaradi zločina kaljenja javnega miru in reda v članku „Eljen! turška ustava“; potem zopet socijalno-političen članek v „Prager landwirthschaftliches Wochenblatt“ št. 52 od 23. decembra 1876 z napisom: „Die geldliebende Krankheit und die landwirthschaftlichen Interessen“, tudi po §. 65 k. z.; temu slede „Tiroler Stimmen“ od 29. decembra 1877 po §. 300 k. z., potem knjižica „Lasser, genannt Auersperg“, potem članek v „Pokroku“ od 27. decembra 1876 pod naslovom: „K dějinám ústavověrného chabrusu v Čechách“, ki govori o šabruznihih volitvah na Češkem, potem članek delavske novine „Budoucnost“ od 28. decembra 1876, potem „Slovenski Narod“, potem dunajske novine „Die Lästerschule“ in naposled novine „Das Vaterland“, zaradi članka od 6. januarja 1877 pod naslovom: „Oesterreich und Deutschland noch einmal“, po §. 300 k. z.

(Konec prihodnjich.)

Politični razgled.

Notranja država.

V Ljubljani 28. decembra.

Dočim je vsa naša notranja politika mirovala, sedel je **hrvatski** sabor. A denes došli hrvatski listi nam nijedne stvari o njegovem delu ne povedo, torej imamo od tu čakati stoprav prihodnjih poročil.

Visaške države.

Preko Trsta se javlja iz **Aten**, da je na Kreti uže 8000 upornikov pod orožjem. Puške so bile iz Grškega prinesene. Krečanje so postavili provizorično vlado, ki je zopet tri vojaške polnomočnike imenovala.

Nihče prav ne more povedati, kaj hote **Angličani**. Poroča se pa, da so zopet ponudili Turčiji, Carigrad s 60.000 angleškimi vojaki zasesti, kakor brž Rusi prestope Balkan; da je predstojništvo arzenala v Woolwichu dobilo od angleške vlade ukaz, nemudoma poročati koliko kanonov in vojnega materijala se da narediti prav hitro. Drug telegram kaže, da Derby terja od Gorčakova uže zdaj zvedeti uvete miru po vojski. „Times“ pa pravijo, naj se Anglija, baš ker je tako „močna“, ne prenaagli v ničemer.

Italijansko ministerstvo je palo, pravijo, tudi zaradi ministerske korupcije, ker je Nicotera dostikrat nepostavno postopal, nepotizem širil, absolutistične čine vršil. To vse in še marsikaj se Nicoteri vsaj javno očita. Vendar ima on gotovo tudi zasluge, in ena teh je, da je razbojništvo, Mafijo, na Siciliji zatrl.

Dopisi.

Iz celjskega okraja 26. dec. [Izv. dop.] (Misli o naši literaturi za otroke.) Kakor znano, zapoveduje nove šolske postave, da mora pri vsakej ljudske šoli biti šolarska knjižnica, t. j. zbirka takih knjig, ki so šolske mladini primerne, ki nje intelektualno in moralno razvijajo. Pri šolah na deželi bila je to dolgo le prazna želja, kajti malokje je krajni šolski svet dovolil za te knjižnice potrebne denarne svote.

Vendar, hvala Bogu, te razmere so se kolikor toliko poboljšale. Krajni šolski sveti uvidevajo veliko korist takih knjižnic in jeden za drugim začenjajo v svoj proračun rubriko „za šolarsko knjižnico toliko in toliko goldinarjev“ staviti.

Tudi naš krajni šolski svet je dovolil pred nekaj leti stalni donesek petih goldinarjev za vsako leto. Lep, posnemenja vreden sklep! Učiteljstvo mora sedaj skrbeti, da se vsako leto za pet gld. mladini primernih knjižic nakupi. Veselo se ovo te naloge poprime. Naročuje pridno vsako leto knjižica in knjige, pa glej! čez nekaj let nam voz obtiči! Knjig nij več, vse smo uže poiskali in pokupili! kaj sedaj? Denar krajnemu šolskemu svetu nazaj dati? Nemške, naše slovenske mladine nerazumljive, knjige naročevati? Nobeno teh dveh ne velja. Morebiti pa je uže zdaj za zmirom zadosta knjig v knjižnici? Nikakor ne! Vse te knjige (okolo sto jih je) prečita priden otrok v dveh letih (vsaj so večinoma prav tenke!). Kaj pa potem v ostalih letih, v kojih mora še šolo obiskavati? — Tako smo zdaj prišli do tja, kjer se reče: „Naprej ne morem, nazaj ne smem!“

Da se temu našemu, kakor vidno, precej žalostnemu stanju vsaj nekoliko v okom pride, nasvetovali bi tukaj neko sredstvo, kojega bi se, menimo, lahko poslužili. Naš predlog pa se ovako glasi: „Lastništvo „Vrtčevo“ naj skrbi, da se vsi boljši, v „Vrtcu“ tiskani sestavki (pripovedi in naučni sestavki), vseh letnikov v posameznih okolo 150 str. obsežajočih zvezkih izdajo.“ Razdeljeni naj bodo zvezki po zadržku ali po posameznih pisateljih. (Vse daljše izvrševanje, ali naj bi se ovi zvezki samo pri knjigarjih založili ali po potu naročila na svetlo spravili, prepustimo g. lastniku „Vrtca.“)

Tako dobili bi v kratkih letih precejšnje število dobrih pripovedij, pravljic, basnij, knjižic prirodoopisnega, zgodovinskega, zemljepisnega in dr. zadržka. „Vrtce“ bi tako svojo vzvišeno nalogo še veliko sijajnejše vršil. Imele bi te knjige tudi to prednost, da bi bile pisane v lepej pravilnej slovenščini, ne pa, kakor skoro večina dosedanjih za mladino in ljudstvo namenjenih knjig, ki ima na debel, pergamentu podobnem (le da vse dobre pergamentove lastnosti primanjkujejo) papirju tako spakedrano slovenščino, da bi pri čitanji si lahko jezik zlomil, ali pa krč v ušesih dobil. Ali mladina tako „hotentoščino“ z veseljem čita, to razsoditi prepustimo vsakega posameznega čitatelja tega lista.

Dostavili bi torej tudi prošnjo do založnika večine mladostnih spisov, velezaslužnega g. J. Giontini-ja, da bi pri novih izdajah (katere je uže pri marsikoji knjigi treba) preskrbel lep papir in pravilno slovenščino.

Radovedni smo, kaj porečeta sl. lastništvo „Vrtčevo“ in pa založnik mnogih mladostnih spisov, g. J. Giontini, k temu našemu predlogu? (Gotovo bosta oba rada ustregla, ali — kupcev bi moralo več biti, prodaja se malo. Ur.)

T. B. H.

Domače stvari.

— (V ljubljanskem mestnem zboru) je zadnji četrtek večer bilo na dnevnem redu poročilo o vspehu ponovljenega razpisa za mestne davke. Dve ponudbi ste bili izročeni. Gospod Luka Tavčar je ponudil 43.566 gld., a Leopold Schwarz najprej 44.000 potem pa 45.000 gld. Ravno tako je poslednji privolil dati kavcijo 30%. Vsled tega je finančna sekcija (poročevalec dr. Supan) predlagala, naj se daci izročje judu Leopoldu Schwarzu, (kateremu za hrbtom stoji bogati zagrebški

jud Prister), ki bode plačeval zdaj tri leta po čez 1400 gld. na leto več v mestno kaso nego prejšnje podvzetništvo. Da je torej občinski zbor ljubljanski v predzadnji seji celo zoper voljo in glas necih juristov zavrgel tukajšnje odobrenje kontrakta s Schwarzem in nov ofert razpisal, koristil je mestnej kasi za 4200 gld., gotovo lepa svota. — Potem se je jako obširno pretresaval mestni proračun za prihodnje leto. Deficit se kaže letos manjši, nego prej, le 4600 gold. A ker se prodaja to leto — pravi poročilo — skoro gotovo Novakova hiša (poleg kazine) bode mestna občina za potrebo dovolj denarja imela. — Obširnejša debata o budgetu in budget sam priobčimo prihodnjič.

— (Povišana štantnina.) Z novim letom se bode v Ljubljani pobiralo od vse živine, ki se v Ljubljano pripelje, po 6 namesto po 5 kr štantine.

— (Kamniška narodna čitalnica) napravi v nedeljo dne 30. t. m. veselico v sledečim programom: 1. „Svojemu čolniku“, samospjev s spremljevanjem na glasoviru. 2. „Strup“, veseloigra v 1 dejanji. 3. Tombola. Uljudno se vabijo vsi častiti gg. udje k obilnej udeležbi, ter naj blagovole tudi sposobne neude soboj pripeljati. Začetek ob 7^{1/2} uri zvečer.

Odbor.

— (Iz Hotederšice) se nam piše: Ko se je našim kmetom povedalo iz lista „Slovenskega Naroda“, da je Plevna pala, bilo je vse veselo. Kdo bi si bil mogel misliti, da tudi naši kmetje imajo tako živo rusko-turško vojsko pred očmi. Pač je očitno, da se spominjajo, kaj so Turki počeli pred 400 leti po teh naših krajih, ino kaj se je godilo tukaj blizu nas v turških klancih na hrševske cesti, kateri kraj še zdaj imenujemo turški klanci.

J. K.

— (Utonil) je na Štefanji dan z večera v morji — kakor se nam iz Reke piše — nekov finančni stražar, ki je mislil stopiti v čoln, a je vtaknil nogo v mokro in se je zvalil pod vodeno gomilo. Mož je bil hudo vinjen in ker nij bilo pomoči blizu, niso ga ob pravem času izvlekli iz vode.

Javna zahvala.

V imenu sokolovega odbora se podpisani vsem gospodom, ki so pri zadnjem sokolovskem večeru sodelovali, srčno zahvaljuje.

Ivan Drag. Juvaničič,
ravnatelj večera.

Častiti gospod Tona Goričar,

župnik in c. kr. poštar

v Mozirji.

Ne morem drugače nego da Vam se odzovem na besede, katere ste gospodu Vrankoviču govorili, da sem namreč jaz dopisnik onega denes Vam prišlega lista.

Jaz Vam — priča mi bodi vsa moja čast, katero v sebi nosim — odkritosrčno povem, da nijsem niti dopisnik, niti podpora dopisnikarjeva, z jedno besedo, jaz vem toliko od onega pisma, kakor Vi sami. Jaz sem z dušo in telesom, kakor Vi, narodnjak, zatorej tudi Vaš prijatelj, ako se smem Vam nasproti takega imenovati. Jaz častim tako Vas kakor čitalnico, kar pa Vi se svojim nasprotniki imate, mene nič ne briga. Išcite si Vi dopisnika mej svojimi smrtnimi sovražniki in kmalu se Vam bodo oči odprle: Vi bodele drugače mislili, a jaz bodem čiste rok imel.

S spoštovanjem

Vaš

Vam udani in odkritosrčni sluga

Milan Vošnjak.

V Mozirji, dne 22. dec. 1877.

(410)

V „Narodnej tiskarni“ v Ljubljani je izšlo in se dobiva:

VIII. zvezek „Listki“:

Pomladanski valovi.

Roman, spisal I. Turgenjev, poslovenil dr. M. Samec. 8° 17 pol. Cena 60 kr.

Razglas.

Pod najboljšimi pogoji se bode po prostovolj-
nej očitnej dražbi razprodala zapuščina ranjega
Antona Jurmana, obstoječa iz ene, v najlepšem
kraju **Cirknega** ležeče, za vsako gospodarstvo, po-
sebnost za krmo ali štacuno primerne biše, pri ka-
terej sta tudi hlev in vrt. Cena vsemu je 2700 gld.
oleg tega je zemljišča, ležečega v bližnji okolici,
cenjenega na 3513 gld. ki obstoji iz več njiv, trav-
nikov in gozdov, katerih siednjih se bodo oddajali
tudi posebej ležeči kosi.

Dražilec, kateri ponudi vsaj toliko, kakor je
cenjeno, mora položiti takoj $\frac{1}{3}$ kupa, po preteklem
letu pa ostali $\frac{2}{3}$.

Se je potem, ko je vse poplačal, postane last-
nik, dotlej se ga pa smatra za najemnika.

Nadalje razglasuje podpisana c. kr. okrajna
sodnija p. n. občinstvu, da se bode omenjena prost-
voljna dražba vršila

dne 18. januarja 1878

pri tukajšnji sodnji od 8. ure zjutraj naprej.

C. kr. okrajna sodnija v Cirknem,
dne 1. decembra 1877. (398-3)

Zabavni in podučni časopis

„Zora“

bode v prihodnjem letu vsaki 5. in
20. dan (mesto 1. in 15.) meseca iz-
hajal.

V Mariboru, 26. dec. 1877.

Janko Pajk.

(411)

„VRTEC“

(406-2)

Dunajska borza 28. decembra.	
Enotni drž. dolg v bankovnih	62 gld. 65 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	66 10
Zlata renta	73 95
1860 drž. posojilo	110 70
Akcije narodne banke	781 75
Kreditne akcije	195 120
London	9 20
Napol.	65 72
C. kr. cekini	5 104
Srebro	85

časopis s podobami za slovensko mladino,
nastopil je že osmo leto svojega obstanka.
Vsi pravi rodoljubi in prijatelji slovenskih otrok
se radijo k obilnemu naročanju.

„Vrtec“ stoji za vse leto 2 gld. 60 kr.,
za pol leta 1 gld. 30 kr.

Naročnina se pošilja uredništvu v Ljubljani ali
vih ulicah št. 1, v Ljubljani (Ljubljani).

Uljudna opozoritev!

Gospodarji J. Bittnerjeve lekarne v Glognici se trudijo, da
bi p. t. občinstvo se svojimi naznanili prevarili na toliko, da bi se
mislilo, ka je fabrikat, ki sluje pod imenom „Julij Bittnerjevega
snežniškega zeliščnega aloga.“ pravi ter oni snežniški zeliščni alog,
ki je že 2 desetletji izpoznan za izvrstnega.

Ne morem zatorej tiho trpeti, da se izvrstni vspehi, katere
je moj snežniški zeliščni alog pokazal pri prsnih in pljučnih bo-
leznih, na tako čudno drzovit način prevarljivo upotreb-
ljavajo, tedaj si smatram za dolžnost, da, sklicavajuč se na
obznanilo občinskega zastopstva glogniškega od dne 27. januarja
1876, izrično povdarim, ka sem jaz, od leta 1855 počenši, **jedini**
prirajevalac pravega snežniškega zeliščnega aloga, in da je ta
moj izdelek — da ne bi p. t. občinstvo se premoditi dalo — od
1. januarja 1876 samo pod naslovom

Wilhelmov snežniški zeliščni čaj

dobiti po lekarnah, ter da si more **pravega** vsak kupiti jedino
pri meni ali mojih gospodih jemalcih, ki so spodaj navedeni.

Nadalje si usojam p. t. občinstvo še jedenkrat na to opozo-
riti, da, kdor želi to zdravilo kupiti, **izrično**

Wilhelmov snežniški zeliščni čaj

zahteva.

Originalna steklenica velja 1 gld. 25 kr. av. v. ter je
dobiti pri jedinem prirajevalcu

Franji Wilhelmu,

lekarnarju v Neunkirchenu, v Nižnji Avstriji,

ter pri teh firmah:

(382-2)

Ljubljana: Peter Lassnik:

Beljak: Ferd. Scholz, lekarnar; Bolcan: F. Waldmüller, lekar-
nar; Borgo: Jos. Bettanini, lekarnar; Bruneck: J. G. Mahl; Briksen: Leonhard Staub, lekarnar; Celje: Baumbachova lekarna
in F. Rauscher; Essek: J. C. v. Dienes, lekarnar; Frohnleiten: Vincenc Blumauer; Friesach: Anton Aichinger, lekarnar;
Feldbach: Jos. König, lekarnar; Gradec: Wend. Trnkoczy, lekarnar; Gorica: A. Franzoni, lekarnar; Gaspic: Valentin Vouek, lekarnar;
Glin: Anton Haulik, lekarnar; Hall (Tirolsko): Leop. v. Aichinger, lekarnar; Inomost: Franc Winkler, lekarnar; In-
nichen: J. Stappf, lekarnar; Ivanc: Ed. Tollovič, lekarnar; Jaska: Aleks. Herzig, lekarnar; Celovec: Karel Klemenčič; Karlovec: A. E. Katkič, lekarnar; Koprivnica: Max. Werli, lekarnar;
Kranj: Karel Šavnik, lekarnar; Knittelfeld: Wilh. Vischner; Kindberg: J. S. Karincič; Line: Franc v. Erlach, lekarnar; Maribor: Alojzij Kvandest; Meran: Wilhelm v. Pern-
werth, lekarnar; Mals: Lud. Pöll, lekarnar; Murau: Jan. Steyrer; Novo mesto: Dom. Rizzoli, lekarnar; Ptuj: C. Girod, lekarnar;
Postojna: J. A. Kupferschmidt, lekarnar; Peterwardein: R. Deodotovi dediti; Radgona: Caesar E. Andrien, lekarnar; Roveredo: Richard Thales, lekarnar; Slov. Gradec: G. Kordik, lekarnar; Trbiž: Eugen Eberlin, lekarnar; Trst: C. Zanetti, lekarnar; Vukovar: A. Kraesovics, lekarnar; Vinkovce: Friederich Herzig, lekarnar; Varaždin: Dr. A. Halter, lekarnar; Zagreb: Sig. Mittlbach, lekarnar; Zader: N. Androvič, lekarnar.

Hrvatska vina,

stara in nova, najboljše vrste, kakor sv. Ivanska, bunjačka, itd. se po 1 vedro in več dobodo pri
bratih Arko v Zagrebu.

(404-3)

V Avstro-Ogerske in Nemčiji veleocenjeni

Wilhelmov

antiartritični antirevmatični

kri čistilni čaj

za

zimsko zdravljenje,

jedino kri čistilno sredstvo z dobrim vspehom,

katero so preiskali, uporabili in za zdravilno priznali: c. kr. vladni svetnik in v. av. vseučilišni profesor dr. E. Fenzl, vodja bota-
ničnemu vrtu na Dunaji itd. itd., prof. Oppolzer, dr. Van Kloger v Bukareštu, dr. Rust na Dunaji, dr. Röder na Dunaji, dr. Ivan Müller, medicinski svetnik v Berlinu, dr. med. A. Groyen v No-
vem Jorku, dr. Raudnitz na Dunaji, dr. Hess v Berlinu, dr. Leh-
mann v Mošonu, dr. Werner v Bratislavi, dr. Malič v Gru-
bišnem polji; praktični zdravniki: Hilger v Nachlingu, Russeger v Abtenau, Truchholz v Marzalyju, Janković v Nakofalvi in
mnogi drugi zdravniki,

1. pri revmatičnih boleznih;
2. pri skrnini;
3. pri boleznih v spodnjih delih telesa, onih, ki mnogo sedé;
4. pri povečšanji in nagnétu jeter;
5. pri svrabu, osobito pri lišajih;
6. pri sifilitičnih boleznih;
7. predno kdo, ki trpi navedene bolezni, misli iti v kako rudninsko kopel;
8. namesto uporabe rudninskih kopelij zoper te bolezni.

(380-2)

Jedino pravi prireja

Franjo Wilhelm, lekarnar v Neunkirchenu.

Zavitek, razdeljen v 8 vzenkov, prirejen po zdravnika
zapovedi, z navodom uporabi v raznih jezikih 1 gld., za kolek in po-
vezavanje 10 kr.

Svarilo. Varovati se je nakupa ponarejanj ter naj zatorej
vsak zahteva vedno le „Wilhelmov antiartritičen antirevmatičen kri
čistilen čaj, ker so priredki, ki sluje samo pod imenom antiartritičnih
antirevmatičnih kri čistilnih čajev, jedino ponarejeni ter jaz vedno sva-
rim pred nakupavanjem taci.

Da ugodim p. t. občinstvu, poslal sem in imajo pravi **Wilhel-**
mov antiartritičen antirevmatičen kri čistilen čaj tudi

Ljubljana: Peter Lassnik:

Beljak: Mat. Fürst; Borgo: Josip Bettanini, lekarnar; Bruck na Muri: Albert Langer, lekarnar; Bolcan: Franjo Waldmüller, lekar-
nar; Bruneck: J. P. Mahl; Belovar: Rud. Sueboda, lekarnar; Briksen: Leonhard Staub, lekarnar; Celje: Baumbachova lekarna
in Franjo Rauscher; Cormons: Hermes Codolini, lekarnar; Celovec: Karl Klemenčič; Cortina: A. Cambruzzi; Deutsch-
Landsberg: Müller-jevi dediti; Essek: J. C. v. Dienes, lekarnar; Josip Pobetsky, lekarnar; Fürstfeld: A. Schrükenfuss, lekarnar;
Frohnleiten: V. Blumauer; Friesach: O. Russheim, lekarnar; A. Aichinger, lekarnar; Feldbach: Josip König, lekarnar;
Gorica: A. Franzoni, lekarnar; Gradec: J. Burgleitner, lekarnar; Guttaring: S. Vatterl; Grubisnopolje: Josip Matich; Gaspic: Valentin Vouek, lekarnar; Grafendorf: Josip Kaiser; Hermagor: Jos. M. Richter, lekarnar; Hall (Tirolsko): Leop. v. Aichinger, lekarnar; Judenburg: F. Senekovitsch; In-
nichen: J. Stappf, lekarnar; Imst: Vilj. Deutsch, lekarnar; Ivanc: Ed. Tollovič, lekarnar; Karlovec: J. Benič, lekarnar; A. E. Katkič, lekarnar; Kindberg: J. Karincič, lekarnar; Kapfen-
berg: Turner, lekarnar; Knittelfeld: Vilj. Vischner, lekarnar; Kranj: Karl Šavnik, lekarnar; Line: Franjo pl. Erlach, lekarnar;
Leoben: Ivan Peferschy, lekarnar; Maribor: Alois Quandest; Metlika: Alfred Matter, lekarnar; Mürzschlag: Ivan Dan-
njer, lekarnar; Murau: Ivan Steyrer; Mitrovica: A. Kerstenovitch; Mals: Ludvig Pöll, lekarnar; Novo mesto: Dom. Rizzoli, lekarnar;
Neumarkt (Stajersko): Karl Maly, lekarnar; Otočac: Edo Tomay, lekarnar; Postojna: Josip Kupferschmidt, lekarnar; Peterwardein: L. C. Junginger; Pliberg: Ivan Neusser, lekarnar;
Požega: Ant. pl. Hegedüs, lekarnar; Prassberg: Ivan Tribuš; Ptuj: C. Girod, apoteker; Rottenmann: Franjo X. Il-
ling, lekarnar; Roveredo: Richard Thales, lekarnar; Samobor: F. Schwarz, lekarnar; Sebenico: Peter Beros, lekarnar; Slov. Bistrica: Adam pl. Pulkowski; Slov. gradec: G. Kordik, lekarnar; Jos. Kaligariš, lekarnar; Strassburg: J. V. Corton;
St. Veit: Julian Kippert; Stainz: Valentin Timouschek; Sem-
lin: D. Joannovicz-a sin; Spljet: Venatio pl. Prazio, lekarnar; Schlanders: B. Würstl, lekarnar; Trst: Jak. Seravalle, lekar-
nar; Trient: Ant. Santoni; Trbiž: Eugen Eberlin, lekarnar; Vukovar: A. Kraesovits, lekarnar; Vinkovce: Fried. Herzig, lekarnar; Varaždin: Dr. A. Halter, lekarnar; Zagreb: Sig. Mittlbach, lekarnar; Senj: Josip Accurti, lekarnar; Zader: N. Androvič, lekarnar; Zlatar: Ivan N. Pospisil, lekarnar.